

IRODALMI ÉRTESÍTŐ.

Bibliai tanulmányok. Irta *Radácsi György*, sárospataki theol. akadémiai tanár. 8. r. VI. 169 l. Sárospatak 1906. Ára 2 kor. — Szembetűnő könyv már cziménél fogva. Ritkaság számba megy a mi irodalmunkban ily műveknek megjelenése. Folyóiratokban egyes tanulmányok jelennek meg a bibliáról; könyv ritkán. Pedig az ily művek nélkül a theologiai tudományosság előhaladni nem fog. Hogy ily munkák nemesak a nyugati nemzeteknél, hanem nálunk is jöhetnek létre, arra egyik kiváló bizonyosság éppen a most megjelent mű.

Radácsi könyve érdemleges, kitűnő munka is. Az ó-szövetségi prófétai iratokat ismerteti, Joel, Hoseás, Habakuk, Ezekiel profetiáit s a Bírák könyvének Sámsonra vonatkozó részét és a Dávid király korabeli Abiság és Adonia történetét. Mindenik prófétiahoz bevezetést ír, Joelnél általános jellemzést is a prófétákról. Tárgyalás következik, egyes részleteknek is a küzlésével és a szöveg alatt számos jegyzettel. És az író gondos keze alatt kifermálódnak, a miket e könyv magában foglal, e szép és alapos theol. irodalomtörténeti tanulmányok.

Értékes dolgozatok. Tanultság, helyes érzék, az ítélet biztonsága, történelmi felfogás, szabatos nyelv nyilvánulnak bennök és a verses részekben ódon-zamatu, erőteljes drámai nyelvezet.

Ez az első kötet Radácsi bibliai tanulmányaiból. Óhajtható, hogy a mit kilátásba helyez, minél hamarább jöjjön a második is.

A magyar tud. akadémia még kapható kiadványairól 77 lapra terjedő jegyzék adatott ki, Budapest, 1907. V. Akadémia-uteza 2. sz. Az Akadémia főtitkára Dr. Heinrich Gusztáv. — *Az Erdélyi Múzeum* könyvtáráról 1906-ról jelentést adott ki dr. *Erdélyi Pál* tudományegyetemi és muzeumi könyvtárnok. A jelentés egyuttal hálás megemlékezést szentel gróf Kemény József és gróf Mikó Imrénnek, kik ezelőtt félszázévvvel alapították meg a muzeumot és könyvtárt. E mellett érdekes fejtegetést olvasunk benne a mai könyvtárról, „mely műhely, értéke forgalmától, forgalma használhatóságától függ s eleme a munka“.

Szentmihályi vértanuk cz. a. Tartsafalvi *Pálffy* Aladártól 35 lapnyi füzet jelent meg, melyben 1848-ból egy oláh csapatnak nyikómenti kegyetlenkedéseit írja le. Ára 70 fillér Székelyudvarhelyt Betegh Pál könyvtárusnál. Az új író munkája „Mócsi bá' és társai“ cz. humoros elbeszélések is,

KÜLÖNFÉLÉK.

A ref. és ág. hitv. egyházak közös bizottsága 1903-ban „Véleményt“ terjesztett fel a vallás- és közokt.-ügyi miniszterhez az 1848. 20. t.-cz. végrehajtása s a protestans sérelmek orvoslása iránt. Most a bizottság a sérelmek orvoslását megsürgetvén, gróf Apponyi Albert vallás- és közokt.-ügyi miniszter a bizottságnak e leiratban válaszolt: „Magyar vallás és közoktatásügyi miniszterium 6432. szám. Az 1848. évi XX. t.-cz. végrehajtása tárgyában az ev. ref. egyetemes konvent és az ág. hitv. ev. egyház egyetemes gyűlése részéről, a két protestans egyházat közösen érdeklő ügyekben kiküldött bizottság elnökeinek hozzám intézett kérvényére vonatkozólag, melyben az 1848. évi XX. t.-cz. 2. §-ának végrehajtását kérik, a következőkről van szerencsém a bizottságot értesíteni: Az 1848. évi t.-cz. 2. §-a kimondja, hogy „E hazában törvényesen bevett minden vallásfelekezetre nézve különbség nélkül tökéletes egyenlőség és viszonyosság állapíttatik meg.“ A hivatkozott törvényszakaszban kimondott elvet az 1868. évi LIII. t.-cz. nemcsak fenntartotta, hanem a keresztény vallásfelekezeteket illetőleg megfelelőleg és kötelezőleg szabályozta s az elv az 1895. évi XLIII. t.-cz. 6. §-ában szintén kifejezést nyert. Minthogy a felekezetek közötti teljes béke és megnyugvás csak úgy érhető el, ha jogviszonyaik a tökéletes egyenlőség és viszonyosság alapján nyugosznak, s minthogy a felekezetek közötti béke állandósítása és a surlódások kikerülése nemcsak a felekezetek, hanem az állam jól felfogott érdeke is, a kormánynak legkomolyabb törekvése és feladata a fenthivatkozott törvényekben lefektetett elvnek szigorú végrehajtása. A törvény eme rendelkezése önmagában véve is oly természetű befejezett parancs, hogy míg egyfelől annak általános rendeletekkel való további végrehajtása alig eszközölhető, másrészt feleslegesnek mutatkozik abból a szempontból is, mert az általános rendeletek ellen az egyes felekezetek épen úgy véthetnek, mint a törvény ellen. Miért is a törvény e szakaszának végrehajtása körül a dolog természeténél fogva a kormánynak az a feladata és teendője, hogy a törvényben lefek-